Ομιλία εις την τέταρτη Κυριακή μετά το Πάσχα – Κυριακή της Σαμαρείτιδος (Αγ. Νικόλαος Βελιμίροβιτς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 20 Μαΐου, 2011

(Ευαγγέλιο: Ιωάν. δ' 5-42)

Ανθρωπε! Αν εξακολουθείς να πιστεύεις πως η σωματική τροφή και το ποτό είναι ικανά να θρέψουν και να ξεδιψάσουν την ψυχή σου, θα βρεθείς στο επίπεδο όπου βρίσκονται τα οικόσιτα ζώα και τα άγρια κτήνη. Αν κατόρθωσες να ξεπεράσεις το επίπεδο αυτό κι ελπίζεις πως η ψυχή σου μπορεί να τραφεί και ν' αναζωογονηθεί από την ανθρώπινη σοφία και το εγκόσμιο κάλλος, τότε θα βρεθείς στο επίπεδο εκείνων που έχουν αποκτήσει ημι-εμπειρία, ημι-ανάπτυξη. Η πρώτη σκέψη είναι ανόητη, η δεύτερη (η ελπίδα) είναι στείρα. Στο δεύτερο αυτό επίπεδο ακούς τα βογγητά και τις κραυγές του διψασμένου κόσμου και νομίζεις πως είναι τραγούδια κι ευωχίες, μια προσπάθεια να ξεδιψάσει κανείς με τη δίψα των άλλων. Αν ξεπέρασες το επίπεδο αυτό κι ένιωσες μια ανέκφραστη δίψα, που καμιά πηγή στον κόσμο δε θα μπορούσε να τη σβήσει - που δε θα μπορούσε ούτε κι ολόκληρος ωκεανός να τη σβήσει - τότε έχεις αποκτήσει πραγματική εμπειρία, είσαι άνθρωπος αληθινός. Μόνο όταν βρεθείς στο επίπεδο αυτό της ακόρεστης πνευματικής δίψας, της δίψας εκείνης που ένιωσε κι ο Δαβίδ, θα κατανοήσεις με πληρότητα το σημερινό ευαγγέλιο.

***

«Έρχεται ουν εις πόλιν της Σαμαρείας την λεγομένην Συχάρ, πλησίον του χωρίου ο έδωκεν Ιακώβ Ιωσήφ τω υιώ αυτού» (Ιωάν. δ’, 5). Η περιοχή ολόκληρη από την Ιουδαία μέχρι τη Γαλιλαία ονομάζεται Σαμάρεια. Το όνομά της το έλαβε από το βουνό Σαμάρεια. Ο δρόμος από την Ιερουσαλήμ προς τη Γαλιλαία εξακολουθεί να περνάει από τη Συχάρ (τη σημερινή Ασκάρ). Εκεί είναι ένα κομμάτι γης που το είχε αγοράσει ο Ιακώβ από τους γιους του Εμώρ κι έχτισε εκεί ένα θυσιαστήριο, που το ονόμασε «Θεός του Ισραήλ» (Γεν. λγ’, 19-20). Αργότερα ο Ιακώβ δώρησε τη γη αυτή στο γιο του Ιωσήφ.

«Ην δε εκεί πηγή του Ιακώβ, ο ουν Ιησούς κεκοπιακώς εκ της οδοιπορίας εκαθέζετο ούτως επί τη πηγή· ώρα ην ωσεί έκτη» (Ιωάν. δ’, 6). Η πηγή αυτή είχε το όνομα του Ιακώβ είτε επειδή ο προπάτοράς μας Ιακώβ είχε κατοικήσει κοντά στο πηγάδι αυτό

μαζί με τα κοπάδια του είτε επειδή το πηγάδι αυτό το έφτιαξε ο ίδιος. Κουρασμένος από τον απόκρημνο και ανηφορικό δρόμο από την Ιερουσαλήμ ως εκεί, ο Κύριος κάθησε δίπλα στο πηγάδι για να ξεκουραστεί. Η έκτη ώρα, όπως τη μετρούσαν στην Ανατολή, ήταν η μεσημβρία. Ο Κύριος έφτασε εκεί την ώρα που ο ήλιος μεσουρανούσε κι η ζέστη ήταν μεγάλη. Ήταν κεκοπιακώς εκ της οδοιπορίας που έκανε για τη σωτηρία μας, όπως κεκοπιακώς ήταν κι αργότερα, όταν ανέβαινε στο σταυρό αιμόφυρτος και πονεμένος. Γιατί δεν ταξίδεψε νύχτα, που είχε και δροσιά; Οι νύχτες για τον Κύριο ήταν αφιερωμένες στην προσευχή. Κι αν υποθέσουμε στη συγκεκριμένη περίπτωση πως θα ταξίδευε νύχτα, το ευαγγέλιο θα ήταν φτωχότερο κατά ένα μοναδικό γεγονός κι από μια πολύ διδακτική και σωστική αποκάλυψη. Ταξίδευε μέρα, με τα πόδια, στους ανηφορικούς κι απότομους δρόμους και με μεγάλη ζέστη, κουρασμένος και διψασμένος, γιατί βιαζόταν να εκμεταλλευτεί κάθε στιγμή του επίγειου βίου Του, μέρα και νύχτα, για τη σωτηρία μας.

«Έρχεται γυνή εκ της Σαμαρείας αντλήσαι ύδωρ. Λέγει αυτή ο Ιησούς· δός μοι πιείν» (Ιωάν. δ’, 7). Ο ευαγγελιστής τονίζει πως η γυναίκα ήταν Σαμαρείτιδα, επειδή οι Ιουδαίοι χαρακτήριζαν τους Σαμαρείτες ως ειδωλολάτρες. Δός μοι πιείν, της είπε ο Κύριος. Ήταν κουρασμένος και διψασμένος, σημάδι πως το σώμα Του ήταν αληθινά ανθρώπινο σώμα κι όχι ομοίωμα, όπως ισχυρίστηκαν κάποιοι αιρετικοί. Όπως το σώμα Του δάκρυζε για τους ανθρώπους, όπως υπόφερε από τους πόνους Του στο σταυρό, έτσι είχε και την αίσθηση της πείνας και της δίψας. Αν το ήθελε, θα μπορούσε βέβαια να ξεπεράσει την ανάγκη αυτή, ν' απαλλαγεί απ' αυτήν. Θα μπορούσε με τη θεϊκή Του δύναμη να την αναστείλει για κάποιο διάστημα ή και να την καταργήσει εντελώς. Πώς όμως έτσι θά ‘δειχνε ότι ήταν αληθινός άνθρωπος; Πώς θα μπορούσε «κατά πάντα τοις αδελφοίς ομοιωθήναι» (Εβρ. Β’, 17), πώς θα τους ονόμαζε αδελφούς Του; Πώς θα μπορούσε να μας διδάξει την υπομονή και την καρτερία στις θλίψεις, αν ο ίδιος δεν είχε υποφέρει και δεν είχε υπομείνει τις θλίψεις και τους πειρασμούς; Και τελευταίο, θα μπορούσε η τελική νίκη Του νά ‘χει τη λαμπρότητα που μας δυναμώνει και μας φωτίζει στις δυσκολίες της ζωής μας, αν ο ίδιος δεν τα είχε υπομείνει πρώτος όλα και μάλιστα στον ύψιστο βαθμό; Θα ρωτήσει κανείς: «Πώς γίνεται Εκείνος πο υ μπορούσε να πολλαπλασιάσει τους άρτους και να περπατάει στο νερό, όπως σε στέρεο έδαφος, να μην μπορεί μετά από ένα τόσο κοπιαστικό και μακρύ ταξίδι, μ' ένα Του λόγο (ή και με μια Του σκέψη) ν' ανοίξει ξαφνικά μια πηγή με νερό στο βράχο ή στην άμμο και να σβήσει τη δίψα του;»

Σίγουρα αυτό ανήκει στη δύναμή Του. Το έκανε ο Μωυσής αυτό στην έρημο. Το έκαναν και πολλοί άγιοι στό όνομά Του, από τότε που υπάρχει η Εκκλησία μας. Πώς λοιπόν δεν μπορούσε να το κάνει ο ίδιος; Μπορούσε, μα δεν ήθελε. Ποτέ Του δεν έκανε ούτε ένα μοναδικό θαύμα μόνο για το δικό Του καλό, για να ταΐσει, να ποτίσει ή να ντύσει τον εαυτό Του. Όλα τα θαύματα τα έκανε για τους άλλους. Δέν υπάρχει σκιά ιδιοτέλειας στη ζωή Του. Ακόμα κι όταν μικρό παιδί έφυγε για ν' αποφύγει το

ξίφος του Ηρώδη, δεν το έκανε για τον εαυτό Του, αλλά για χάρη των ανθρώπων. Η ώρα Του δεν είχε φτάσει ακόμα. Όταν όμως ολοκλήρωσε το έργο Του ανάμεσα στους ανθρώπους, δεν προσπάθησε ν' αποφύγει το θάνατο, δεν έφυγε. Αντίθετα, πήγε να τον συναντήσει. Όλα τα λόγια του Χριστού, κάθε συμπεριφορά Του και κάθε έργο που έκανε σ' όλη τη διάρκεια της επίγειας ζωής Του, τα πάντα καθοδηγούνταν από την απεριόριστη αγάπη Του για τους ανθρώπους, καθώς κι από την απεριόριστη σοφία Του.

Δός μοι πιείν. Ο Δημιουργός το ζητάει αυτό από το πλάσμα Του. Τα λόγια αυτά αντηχούν εδώ και δυό χιλιάδες χρόνια. Τα λόγια αυτά δεν τα είπε μόνο στη Σαμαρείτιδα. Απευθύνονται σ' όλες τις γενιές των ανθρώπων, ως τη συντέλεια του κόσμου.
Δός μοι πιείν, λέει σήμερα ο Χριστός στον καθένα μας. Ο Δημιουργός του νερού, Εκείνος που παρέχει τις θάλασσες και τους ωκεανούς, τα ποτάμια και τις πηγές, δεν το λέει αυτό επειδή διψάει για νερό. Διψάει για την αγαθή μας θέληση, για την αγάπη μας. Όταν του δίνουμε κάτι, δεν είναι από το δικό μας, αλλ' από το δικό Του. Κάθε ποτήρι νερό που έχουμε στη γη δικό Του είναι, Εκείνος το δημιούργησε. Για κάθε ποτήρι ψυχρού ύδατος που δίνουμε στους αδελφούς Του τους ελαχίστους, έχει πληρώσει με το τίμιο αίμα Του. Με την ανεξάντλητη κι αμίμητη ταπείνωσή Του όμως δε ζητάει από τη Σαμαρείτιδα ως Δημιουργός από το πλάσμα Του, αλλ' ώς άνθρωπος από άνθρωπο. Μας δείχνει έτσι την ταπείνωσή Του και φανερώνει την περιορισμένη και ενδεή ανθρώπινη φύση Του. Ο άνθρωπος έχει το δικαίωμα να ζητήσει κάτι από κάποιον άλλον, όπως έχει και το καθήκον να εξυπηρετήσει και να ελεήσει τον άλλον.

«Οι γαρ μαθηταί αυτού απεληλύθεισαν εις την πόλιν ίνα τροφάς αγοράσωσι» (Ιωάν. δ’, 8). Ο Κύριος δεν ήταν μόνο κουρασμένος και διψασμένος, αλλά πεινούσε κιόλας, όπως κι οι μαθητές Του. Είναι κι αυτή μια ακόμα απόδειξη πως ήταν αληθινός άνθρωπος και πως δεν έκανε θαύματα στις περιπτώσεις που η θαυματουργία δε λειτουργούσε για το γενικότερο καλό, για τη σωτηρία των ανθρώπων. Ο ευαγγελιστής αναφέρει την απουσία των μαθητών, ώστε να εξηγήσει για ποιο λόγο ο Κύριος ζήτησε νερό από τη γυναίκα. Αν οι μαθητές ήταν εκεί θα είχαν βγάλει εκείνοι νερό, οπότε η γυναίκα δε χρειαζόταν ν' αναφερθεί. Σε κάθε περίπτωση η θεία πρόνοια ήθελε να δημιουργήσει την ευκαιρία για τη δική μας διδαχή, ώστε όταν κι εμείς συναντάμε τον εχθρό μας στην ανάγκη του, να τον βοηθάμε.**Κι όταν το έθνος μας βρίσκεται σε έχθρα με τους γειτονικούς λαούς, εμείς σαν άνθρωποι να μην τολμάμε να επεκτείνουμε την έχθρα σε κάθε άνθρωπο του έθνους αυτού. Όταν μας δοθεί η ευκαιρία, είναι καθήκον μας να βοηθάμε κάθε άνθρωπο που έχει ανάγκη, χωρίς να προσέχουμε αν ανήκει στο δικό μας έθνος ή όχι.**

«Λέγει ουν αυτώ η γυνή η Σαμαρείτις· πώς συ Ιουδαίος ων παρ’ εμού πιείν αιτείς, ούσης γυναικός Σαμαρείτιδος; ου γαρ συγχρώνται Ιουδαίοι Σαμαρείταις» (Ιωάν. δ’, 9). Η γυναίκα είχε την άποψη που είχαν όλοι στην εποχή της, πως ο άνθρωπος δεν

πρέπει να μισεί μόνο ένα εχθρικό έθνος, αλλά και κάθε άνθρωπο που ανήκει στο έθνος αυτό. Στην παραβολή του Καλού Σαμαρείτη ο Κύριος επισήμανε την έχθρα και το μίσος που ένιωθαν οι Ιουδαίοι για τους Σαμαρείτες. Και το γεγονός αυτό εξηγεί γιατί κι οι Σαμαρείτες ένιωθαν το ίδιο μίσος για τους Ιουδαίους. Για να σπάσει το φράγμα του μίσους ανάμεσα στα έθνη, πρέπει πρώτα να σπάσει κανείς το φράγμα που δημιουργεί το μίσος ανάμεσα στους ανθρώπους. Αυτός είναι ο μοναδικός λογικός τρόπος για να θεραπεύσει κανείς το ανθρώπινο γένος από τη μεγάλη αρρώστια του αμοιβαίου μίσους.

«Απεκρίθη Ιησούς και είπεν αυτή· ει ήδεις την δωρεάν του Θεού, και τις εστιν ο λέγων σοι, δός μοι πιείν, συ αν ήτησας αυτόν και έδωκεν αν σοι ύδωρ ζων» (Ιωάν. δ’, 10). Η δωρεά του Θεού πρέπει να κατανοηθεί τόσο με την υλική όσο και με την πνευματική έννοια. Από την υλική άποψη η δωρεά του Θεού πρέπει να κατανοήσουμε πως αναφέρεται σ' όλα όσα ο Θεός με την αγαθότητά Του δημιούργησε και έδωσε για χρήση και βοήθεια στον άνθρωπο. Αν εσύ, γυναίκα, γνώριζες πως το νερό αυτό δεν ανήκει ούτε στους Σαμαρείτες ούτε στους Ιουδαίους, αλλ' είναι του Θεού· αν γνώριζες πως όταν ο Θεός δημιούργησε το νερό αυτό δεν έβαλε πινακίδες που να λένε πως «αυτό είναι για τους Σαμαρείτες» ή «για τους Ιουδαίους», αλλά «για τους ανθρώπους», τότε θα έβγαζες το νερό αυτό με δέος, αφού είναι δώρο Θεού, και θα το έδινες στο διψασμένο άνθρωπο να πιει με ακόμα μεγαλύτερο δέος, αφού το προσφέρεις στο πλάσμα του Θεού. Ο κόσμος ολόκληρος είναι ένα δώρο του Θεού στον άνθρωπο· κι ο άνθρωπος είναι δώρο Θεού στον κόσμο.

Από πνευματική άποψη τώρα, η δωρεά του Θεού είναι ο ίδιος ο Κύριος. Παραδίνοντας ολόκληρο τον ορατό κόσμο στον άνθρωπο από την αγάπη Του, ο Θεός του δίνει τον ίδιο Του τον εαυτό. Αν εσύ, γυναίκα, γνώριζες τι πολύτιμο δώρο έστειλε ο Θεός στους Ιουδαίους και στους Σαμαρείτες, καθώς και σ' όλους τους άλλους λαούς χωρίς εξαίρεση, η ψυχή σου θα έτρεμε. Θα έκλαιγες από χαρά, θα έμενες άφωνη από θαυμασμό, δε θα τολμούσες να σκέφτεσαι καν για αμοιβαία έχθρα και για μίσος ανάμεσα στους Ιουδαίους και τους Σαμαρείτες.

Να ξέρεις πως αν επρόκειτο να σου αποκαλυφτούν όλα τα μυστήρια Εκείνου που τώρα μιλάει μαζί σου, Αυτού που κρίνοντας από την εξωτερική Του εμφάνιση τον λογαριάζεις για κάποιον συνηθισμένο άνθρωπο, που από τα ρούχα που φοράει κι από τον τρόπο που μιλάει τον θεωρείς Ιουδαίο, συ αν ήτησας αυτόν και έδωκεν αν σοι ύδωρ ζων. Με το ύδωρ ζων εννοεί ο Κύριος την φωτιστική και ζείδωρη δύναμη του Αγίου Πνεύματος που υποσχέθηκε στους πιστούς. «Ο πιστεύων εις εμέ... ποταμοί εκ της κοιλίας αυτού ρεύσουσιν ύδατος ζώντος. Τούτο δε είπε περί του Πνεύματος ου έμελλον λαμβάνειν οι πιστεύοντες εις αυτόν» (Ιωάν. ζ’, 38-39). Η γυναίκα όμως δεν ήξερε και δεν καταλάβαινε τίποτα απ’ όλ’ αυτά και γι’ αυτό συνέχισε να ρωτάει:

«Λέγει αυτώ η γυνή· Κύριε, ούτε άντλημα έχεις, και το φρέαρ εστί βαθύ· πόθεν ουν

έχεις το ύδωρ το ζων; μη συ μείζων ει του πατρός ημών Ιακώβ, ος έδωκεν ημίν το φρέαρ, και αυτός εξ αυτού έπιε και οι υιοί αυτού και τα θρέμματα αυτού;» (Ιωάν. δ’, 13, 14). Δούλους δεν έχεις, δοχείο δεν έχεις, το πηγάδι είναι βαθύ. Πώς λοιπόν θ' αντλήσεις το δροσερό και ζωογόνο νερό; Η γυναίκα έβλεπε τον Κύριο κάτω από το κάλυμμα της ανθρώπινης σάρκας, τον λογάριαζε κάποιον συνηθισμένο θνητό, έναν αβοήθητο άνθρωπο. Ύδωρ ζων, και τότε και τώρα, ονομάζεται το νερό που βγαίνει από πηγή, σε αντίθεση με το νερό που αντλούμε από πηγάδια και στέρνες.

Υπάρχει όμως και πηγαδίσιο νερό που ονομάζεται δροσερό, ζων ύδωρ, όταν το πηγάδι αυτό τροφοδοτείται από πηγή. Η πηγή βρίσκεται στον πυθμένα του πηγαδιού, απ' όπου ρέει το νερό και το γεμίζει. Σε κάποια στιγμή όμως της έρχεται μια δεύτερη σκέψη και βιάζεται να την εξωτερικεύσει: μη συ μείζων ει του πατρός ημών Ιακώβ; Σα νά 'θελε να πει: Μήπως μπορείς εσύ να δημιουργήσεις μια άλλη πηγή νερού, δίπλα στην πρώτη; Ο πατέρας μας Ιακώβ δε δημιούργησε την πηγή, αλλ' απλά την έχτισε και την περιόρισε. Αν εσύ μπορείς να δημιουργήσεις μια άλλη πηγή, να φτιάξεις τρεχούμενο νερό, αυτό θα ήταν ύδωρ ζων, και τότε βέβαια θα ήσουν μείζων του πατέρα μας Ιακώβ. Είσαι ανώτερος από εκείνον; Το πηγάδι αυτό του Ιακώβ έχει τόσο άφθονο νερό, ώστε απ' αυτό ήπιε ο ίδιος, ήπιαν τα παιδιά του, τα ζωντανά του κι όλοι εμείς που ζούμε εδώ κοντά, καθώς κι οι ταξιδιώτες που περνούν απ' εδώ, κι οι επισκέπτες. Κι αυτό γίνεται αιώνες τώρα και το νερό στο πηγάδι δε στερεύει. Μήπως εσύ μπορείς να κάνεις κάτι καλλίτερο κι ανώτερο απ' αυτό;

Τα λόγια αυτά της Σαμαρείτιδας από τη μια φανερώνουν την υπερηφάνεια της για τον πατέρα τους Ιακώβ. Από την άλλη διατυπώνουν κάτι περισσότερο από αμφιβολία, κάτι σαν ειρωνεία στον Κύριο Ιησού. Δεν ήταν τόσο αγενής και δημόσια η ειρωνεία όσο εκείνη που έγινε κατά την ανάσταση της κόρης του Ιαείρου, όταν οι άνθρωποι που άκουσαν τον Κύριο να τους λέει πως κοιμάται το κορίτσι τον περιγελούσαν (κατεγέλων αυτού), ήταν όμως μια έμμεση και κρυφή ειρωνεία. Ο Κύριος όμως που σκοπό Του είχε να τραβήξει τους ανθρώπους από τη λάσπη της αμαρτίας, ήταν προετοιμασμένος να δεχτεί εμπαιγμούς και ειρωνείες τόσο από ανθρώπους όσο κι από δαίμονες. Γι' αυτό και δε μέμφεται τη γυναίκα γι' αυτήν την αιχμηρή ειρωνεία, αλλά προχωρεί με στόχο τη σωτηρία της ψυχής της:
«Απεκρίθη Ιησούς και είπεν αυτή· πας ο πίνων εκ του ύδατος τούτου διψήση πάλιν· ος δ' άν πίη εκ του ύδατος ου εγώ δώσω αυτώ, ου μη διψήση εις τον αιώνα, αλλά το ύδωρ ο δώσω αυτώ γενήσεται εν αυτώ πηγή ύδατος αλλομένου εις ζωήν αιώνιον» (Ιωάν. δ’ 13, 14). Ο Κύριος δεν απαντά στη γυναίκα με τον τρόπο που θά 'θελε εκείνη. Δε θα της πει πόσο ανώτερος είναι από τον Ιακώβ. Εκείνος βλέπει την αιτία της παρανόησης ανάμεσα στον ίδιο και στη γυναίκα, η γυναίκα όμως δεν τη βλέπει. Η παρανόηση προέρχεται από το γεγονός ότι Αυτός της μιλάει για το πνευματικό νερό, το ζωογόνο. Η γυναίκα όμως είναι μαθημένη να σκέφτεται με τη γήινη αντίληψη, εκείνη που νιώθουν κι οι αισθήσεις. Εκείνη κατανοεί το νερό που μπορεί να δει, που δημιούργησε ο Θεός για να ξεδιψάει πρόσκαιρα τη φυσική δίψα. Το ζων ύδωρ για το

οποίο μιλάει ο Κύριος είναι η ζωοποιός θεία χάρη που αναζωογονεί και ξεδιψάει την ψυχή, που την οδηγεί στην αιώνια ζωή, ενώ ακόμα βρίσκεται στην παρούσα. Όταν η ζωοποιός αυτή χάρη εισέρχεται στον άνθρωπο, ανοίγει μέσα του μια ανεξάντλητη πηγή ζωής, χαράς και δύναμης.

«Λέγει προς αυτόν η γυνή· Κύριε, δός μοι τούτο το ύδωρ, ίνα μη διψήσω μηδέ έρχωμαι ενθάδε αντλείν» (Ιωάν. δ', 15). Η γυναίκα βρίσκεται ακόμα εγκλωβισμένη στη δική της αντίληψη, σκέφτεται ακόμα το επίγειο νερό. Στην καλλίτερη περίπτωση θά 'παιρνε τον Κύριο για κάποιον μάγο, ικανό να κάνει ένα θαύμα με απάτη. Για να εξουδετερώσει λοιπόν την ανθρώπινη αυτή αντίληψη της γυναίκας ο Κύριος, γυρίζει ξαφνικά τη συζήτηση σε άλλο θέμα.

«Λέγει αυτή ο Ιησούς· ύπαγε φώνησον τον άνδρα σου και ελθέ ενθάδε. απεκρίθη η γυνή και είπεν· ουκ έχω άνδρα. Λέγει αυτή ο Ιησούς· καλώς είπας ότι άνδρα ουκ έχω· πέντε γαρ άνδρας έσχες, και νυν ον έχεις ουκ έστι σου ανήρ· τούτο αληθώς είρηκας» (Ιωάν. δ’ 16-18). Της το είπε αυτό για να την μάθει να σκέφτεται πνευματικά, όχι σαρκικά. Ο Κύριος δεν το λογαριάζει συνετό να κάνει κάποιο θαύμα μπροστά της, μα να δείξει πως ο ίδιος είναι προφήτης. Ξέρει πως αυτό θα έχει το ίδιο δυνατό αποτέλεσμα με τη θαυματουργία. Ύπαγε φώνησον τον άνδρα σου. Ο Κύριος γνωρίζει πως δεν έχει άντρα, μα θέλει ν' ακούσει τη δική της απάντηση. Την ταρακουνά, φανερώνοντας την παντογνωσία Του.
Πέντε γαρ άνδρας έσχες. Αυτή ήταν μια δυνατή έκπληξη για τη γυναίκα. Τώρα όμως ακούει κι ένα ένοχο μυστικό της, που πολύ θά 'θελε να κρύψει, όπως: και νυν ον έχεις ουκ έστι σου ανήρ. Αυτό λειτούργησε σαν κεραυνός που άστραψε στον γαλανό ουρανό.
Αλλά μην κατακρίνεις τη Σαμαρείτιδα, ανθρώπινη ψυχή. Μη την καταδικάζεις. Ρώτησε καλύτερα τον εαυτό σου: «Ποιός είναι ο σύζυγός μου;». Δεν είχες ήδη πέντε άντρες ίσαμε τώρα; Κι ο σύντροφος που έχεις τώρα δεν είναι κάποιος άλλος κι όχι ο νόμιμος σύζυγός σου; Η ψυχή είναι εκκλησία. Κεφαλή της εκκλησίας είναι ο Χριστός. Με λίγα λόγια, σύζυγος (νυμφίος) της χριστιανικής ψυχής είναι ο ίδιος ο Κύριος. Αν όμως παραμένεις δεμένη σ' αυτόν τον κόσμο, αν είσαι «συζευγμένη» μ' αυτόν κι αν οι πέντε αισθήσεις σου είναι ταιριασμένες μαζί του, τότε θα βρίσκεσαι στην ίδια αμαρτωλή και δύστυχη κατάσταση όπου βρέθηκε κι η Σαμαρείτιδα. Αν είσαι δυσαρεστημένη κι απογοητευμένη από τις αισθήσεις σου, τότε τις έχεις πραγματικά απορρίψει, έχεις πάρει διαζύγιο απ' αυτές. Τότε θα είναι σαν πέντε νεκροί σύζυγοι, οπότε εσύ αποφασίζεις να ζήσεις με τον έκτο σύντροφο, που βέβαια δεν είναι νόμιμος σύζυγός σου, αλλά διάδοχος των άλλων πέντε, που όλοι μαζί ολοκληρώνουν την αισθητική σου αντίληψη. Αυτό είναι το ψέμμα κι η λάσπη που έχουν μαζέψει οι αισθήσεις μέσα σου κι έχουν σχηματίσει ένα σωρό από σκουπίδια.

Η συνομιλία του Κυρίου με τη Σαμαρείτιδα είναι συζήτηση του Θεού με την άπιστη ψυχή. Η συνομιλία αυτή περιέχει ένα μήνυμα για σένα. Είναι συνομιλία ανάμεσα

στον Ουράνιο Νυμφίο και τη νύμφη Του, την ψυχή του ανθρώπου. Αυτός είναι ο λόγος που ο Κύριος επικέντρωσε τη συζήτησή Του στον άντρα της Σαμαρείτιδας. Θα μπορούσε να εκτυλιχτεί διαφορετικά η συζήτηση μαζί της, να της φανέρωνε με άλλον τρόπο πως ήταν προφήτης. Θά μπορούσε να της αποκαλύψει κάποιο άλλο μυστικό δικό της ή των γονιών της ή των γειτόνων της στο Συχάρ. Κι η γνώση αυτή να είχε καταπλήξει εξίσου τη γυναίκα. Σκόπιμα όμως έφερε τη συζήτηση στο σύζυγο της γυναίκας, επειδή αυτό έχει να προσφέρει κάτι και σε σένα. Σε σένα καθώς και σ' όλες τις ψυχές που δημιούργησε από την αρχή και θα συνεχίσει να δημιουργεί ως τη συντέλεια του κόσμου. Η ερώτηση για το σύζυγό σου, ψυχή, είναι η σπουδαιότερη κι η πιο αποφασιστική. Όποιος κι αν είναι ο σύντροφός σου, είσαι σύζυγος του προσώπου αυτού. Αν σύντροφός σου είναι ο κόσμος, θα καταστραφείς μαζί του. Αν σύντροφός σου είναι η αμαρτία, θα πεθάνεις μαζί της. Αν σύντροφός σου είναι ο διάβολος, θα είσαι μαζί του αιώνια. Σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω περιπτώσεις, θα πίνεις νερό που θα σου προκαλεί όλο και περισσότερη δίψα. Μόνο αν ομολογήσεις τον Κύριο Ιησού Χριστό ως νόμιμο Σύζυγό σου και τον συζευχθείς με πίστη κι αγάπη, θα πίνεις το ζων ύδωρ, το δροσερό και ζωογόνο νερό που θα σε ξεδιψάσει για πάντα και θα σε οδηγήσει στη βασιλεία των ουρανών και την αιώνια ζωή.

«Λέγει αυτώ η γυνή· Κύριε, θεωρώ ότι προφήτης ει συ. οι πατέρες ημών εν τω όρει τούτω προσεκύνησαν· και υμείς λέγετε ότι εν Ιεροσολύμοις εστίν ο τόπος όπου δει προσκυνείν. λέγει αυτή ο Ιησούς· γύναι, πίστευσόν μοι ότι έρχεται ώρα ότε ούτε εν τω όρει τούτω ούτε εν Ιεροσολύμοις προσκυνήσετε τω πατρί. υμείς προσκυνείτε ο ουκ οίδατε, ημείς προσκυνούμεν ο οίδαμεν· ότι η σωτηρία εκ των Ιουδαίων εστίν (Ιωάν. δ’, 19-22). Ο Κύριος στοχεύει σκόπιμα ν' αγγίξει μια πνευματική χορδή της Σαμαρείτιδας. Και το κατορθώνει αυτό αναφέροντας το παρελθόν της. Η γυναίκα, που ως τότε ένιωθε μόνο τις αισθήσεις και την κοσμική αντίληψη να κυριαρχούν μέσα της, άρχισε ξαφνικά να αισθάνεται πως ξυπνάει η πνευματική αντίληψη, που ως τότε ήταν ναρκωμένη. Και το πρώτο που κάνει, είναι ν' αναγνωρίσει και να ομολογήσει το Χριστό ως προφήτη. Αυτό ήταν αρκετό σαν αρχή. Κι αμέσως μετά άρχισε ν' αναπτύσσεται ραγδαία το ενδιαφέρον της για τα πνευματικά πράγματα. Έτσι θέτει στον Κύριο ένα ερώτημα που ήταν πολύ επίκαιρο στις μέρες της. Ποιό ήταν αυτό; Οι ατέλειωτες φιλονικίες που είχαν αυτήν την εποχή Ιουδαίοι και Σαμαρείτες για τον τόπο όπου έπρεπε να λατρεύεται ο Θεός. Ποιός ήταν πιο θεάρεστος τόπος; Η Ιερουσαλήμ ή το βουνό της Σαμάρειας; Ποιός λατρεύει καλύτερα και προσεύχεται σωστότερα στο Θεό, αυτός που κάνει μετάνοιες και προσεύχεται εδώ ή ο άλλος που κάνει μετάνοιες και προσεύχεται εκεί; Οι πατέρες ημών εν τω όρει τούτω προσεκύνησαν. Η γυναίκα δε λέει «εμείς», αλλά «οι πατέρες ημών». Ήθελε μ' αυτόν τον τρόπο να δώσει μεγαλύτερη σπουδαιότητα στο όρος αυτό και να δικαιώσει έτσι περισσότερο τους Σαμαρείτες της εποχής της. Ήταν σα νά 'θελε να πει: Δε διαλέξαμε εμείς το ορός τούτο για τόπο λατρείας του Θεού, αλλά οι πατέρες μας· κι εκείνοι ήταν ανώτεροι από μας και πιο κοντά στο Θεό.

Πάλι ο Κύριος δεν απαντά στη γυναίκα μ' ένα «ναι» ή ένα «όχι». Προχωρεί προσπαθώντας ν' αφυπνίσει και να στηρίξει την ψυχή της. Γύναι, πίστευσόν μοι... Πίστεψε Εμένα, γυναίκα, όχι εκείνους που σου λένε πως πρέπει να λατρεύεις το Θεό στο όρος αυτό ή στην Ιερουσαλήμ. Θα έρθει καιρός που προσκυνήσετε τω πατρί ούτε στο όρος αυτό ούτε στην Ιερουσαλήμ. Ο Κύριος σκόπιμα χρησιμοποιεί τον όρο «πατήρ» αντί γιά «θεούς» (οι Σαμαρείτες προσκυνούσαν και «Θεό» και «θεούς»). Μ' αυτόν τον τρόπο η γυναίκα θα κατανοήσει πως με την καινούργια αντίληψη για το Θεό θα μάθει και τη νέα λατρεία. Η λατρεία του Πατέρα δε θα εξαρτάται από συγκεκριμένο τόπο. Κι έτσι η αποκλειστικότητα που διεκδικούσαν οι Σαμαρείτες κι οι Ιουδαίοι καταργείται. Μ' αυτόν τον τρόπο ο Κύριος προφητεύει κάτι που θά γίνει σύντομα και που έχει σχέση με την έλευσή Του στον κόσμο.

Μ' όλο που ο Κύριος δίνει και στις δυο αυτές μορφές αποκλειστικότητας το ίδιο βάρος και προφητεύει το τέλος και των δύο, στα θέματα της γνώσης του Θεού δίνει κάποια υπεροχή στους Ιουδαίους. υμείς προσκυνείτε ο ουκ οίδατε, ημείς προσκυνούμεν ο οίδαμεν. Ο Κύριος γνωρίζει πως η γυναίκα τον βλέπει σαν Ιουδαίο, γι' αυτό και μιλάει σαν Ιουδαίος. Εσείς οι Σαμαρείτες, είπε, δε γνωρίζετε ποιον προσκυνάτε, γιατί προσκυνάτε πολλούς θεούς και είδωλα. Ομολογείτε τη θεότητα του Θεού του Αβραάμ και του Ιακώβ, ταυτόχρονα όμως προσφέρετε θυσία στα πολυάριθμα είδωλα των Ασσυρίων και των Βαβυλωνίων. Οι Ιουδαίοι γνωρίζουν τουλάχιστον πως υπάρχει ένας Θεός, μ' όλο που τον προσκυνούν και κείνοι, όπως και σεις, με πετρωμένες καρδιές, με σκοτισμένο νου και νεκρές συνήθειες. Παρά ταύτα, η σωτηρία εκ των Ιουδαίων εστίν. Δηλαδή, λέει ο Κύριος, ο Μεσσίας θα γεννηθεί από Ιουδαίους. Από Εκείνον θα έρθει η σωτηρία του κόσμου. Αυτό υποσχέθηκε ο Θεός στους προπάτορές μας και το ίδιο προφήτεψαν οι προφήτες. Έτσι φρόντισε η πρόνοια του Θεού κι έτσι έγιναν τα πράγματα.

«Αλλ' έρχεται ώρα, και νυν εστιν, ότε οι αληθινοί προσκυνηταί προσκυνήσουσι τω πατρί εν πνεύματι και αληθεία· και γαρ ο πατήρ τοιούτους ζητεί τους προσκυνούντας αυτόν. πνεύμα ο Θεός, και τους προσκυνούντας αυτόν εν πνεύματι και αληθεία δει προσκυνείν» (Ιωάν. δ’, 23-24). Η λατρεία των Σαμαρειτών δεν είναι αληθινή, γιατί δεν ξέρουν ποιο θεό προσκυνούν. Η λατρεία στην Ιερουσαλήμ δεν είναι παρά σκιά της αληθινής λατρείας του Θεού, «σκιά των μελλούμενων αγαθών» (Εβρ. ι’, 1). Τόσο το ψεύτικο, το μη αληθινό, όπως και η σκιά, σύντομα θα εξαφανιστούν και στη θέση τους θα βασιλέψει η αληθινή λατρεία του Θεού.

Ο Ήλιος της καινούργιας μέρας ανέτειλε. Η αυγή της καινούργιας μέρας χαράζει καθαρά και διαλύει το σκοτάδι και τις σκιές. Περνάει πολύς καιρός κι εξακολουθεί να είναι χαραυγή. Όταν το φως της καινούργιας μέρας λάμψει παντού, τότε οι άνθρωποι θα γνωρίσουν το Θεό ως Πατέρα και θα τον προσκυνήσουν σαν γιοι Του, όχι σαν δούλοι Του. Δε θα τον λατρεύουν με λέξεις και θυσίες νεκρές, αλλ' εν πνεύματι και αληθεία, με ψυχή και σώμα, με πίστη και έργα, με σοφία κι αγάπη. Ο

άνθρωπος στην πληρότητά του θα λατρεύσει το Θεό στη δική Του πληρότητα. Ο άνθρωπος που συνίσταται από ψυχή και σώμα, θα τα καθαγιάσει και τα δύο στο Θεό, και θα τον προσκυνήσει με τα δύο. Οι προσκυνητές θα υποκλιθούν όχι σε κάποιο πλάσμα, μα στον ίδιο το Δημιουργό, όχι σε κακούς δαίμονες που εμφανίζονται σαν θεοί, αλλά στον Ένα Πολυεύσπλαχνο Πατέρα του φωτός και της αλήθειας. Τέτοιοι είναι οι προσκυνη τές που αναζητούν τον Ουράνιο Πατέρα. Πνεύμα ο Θεός. Ο Θεός είναι Πνεύμα, δεν είναι ούτε σάρκα ούτε άγαλμα ούτε νεκρός λόγος ή ένας τόπος. Γι' αυτό και όσοι τον προσκυνούν, πρέπει να το κάνουν εν πνεύματι και αληθεία. Ο άνθρωπος επικοινωνεί με το θνητό κόσμο γύρω του, γι' αυτό και με τους θνητούς συμπεριφέρεται κι αυτός ως θνητός. Όταν όμως επικοινωνεί με τον αθάνατο Θεό, πρέπει να τον προσεγγίσει με ό,τι είναι αθάνατο. Όπως λέει ο απόστολος, «ου γαρ ζητώ τα υμών, αλλά υμάς» (Β' Κορ. ιβ’, 14).

Ο παλιός κόσμος υπηρετούσε το Θεό με νομικές φόρμες. Πρόσφερε θυσία στο Θεό τράγους και κριάρια, σεβόταν το Σάββατο κι εκτελούσε τους απαραίτητους καθαρισμούς, είχε λησμονήσει όμως το έλεος και την αγάπη. Διάβαζε τα λόγια, «θυσία τω Θεώ πνεύμα συντετριμμένον καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην ο Θεός ουκ εξουδενώσει» (Ψαλμ. ν’, 17), μα δεν τα καταλάβαινε και γι' αυτό δεν τα τηρούσε. Από τώρα και στο εξής όμως θα λατρεύει το Θεό εν πνεύματι και αληθεία. Γι’ αυτό το λόγο ήρθε ο Κύριος στη γη, για να δώσει το παράδειγμα τέτοιας λατρείας και προσκύνησης. Η δυσωδία των τράγων και των κριαριών που προσφέρονταν θυσία από ανθρώπους με πέτρινες καρδιές και σκοτισμένες ψυχές, ήταν προσβλητική για το Θεό. Παλιότερα ίσως να μην ήταν δυσωδία αλλά ευωδία. Τότε όμως οι θυσίες προσφέρονταν από τον Αβραάμ, τον Ισαάκ, τον Ιακώβ και το Μωυσή. Η ευωδία αυτή δεν προερχόταν από το αίμα και τις σάρκες των ζώων, αλλ' από τις ευλαβικές ψυχές και τις φιλόθεες καρδιές των πιστών δούλων Του.
Αργότερα που οι ψυχές εκείνων που έκαναν θυσίες ζώων μαράθηκαν κι οι καρδιές τους πέτρωσαν, καμιά θυσία δεν μπορούσε να προσφέρει ευωδία στο Θεό. Ο Θεός δε ζητά τη μυρουδιά που βγαίνει από τις σάρκες και το αίμα, αλλ' εκείνο που βγαίνει από τις καρδιές και τις ψυχές των ανθρώπων. Έτσι όλες οι μυρουδιές που έβγαιναν από τα θυσιαστήρια, για τον Κύριο ήταν δυσωδία. Κι αυτό ίσχυε για όλα τα θυσιαστήρια, είτε της Ιερουσαλήμ είτε της Σαμάρειας. Πάνω σ' όλη την κόπρο του κόσμου, απ' όπου αναδυόταν η μυρουδιά κι ο θάνατος, ήρθε ο Κύριος να σπείρει τα άνθη του πνεύματος και της αλήθειας, που θα κατέστρεφαν το θάνατο και θ' αφάνιζαν τη δυσωδία. Έτσι ο νέος κόσμος παρουσιάζεται στο Θεό ως νύμφη, αγνή και καταστόλιστη.

«Λέγει αυτώ η γυνή· οίδα ότι Μεσσίας έρχεται ο λεγόμενος Χριστός· όταν έλθη εκείνος, αναγγελεί ημίν πάντα. λέγει αυτή ο Ιησούς· εγώ ειμι ο λαλών σοι. Και επί τούτω ήλθον οι μαθηταί αυτού, και εθαύμασαν ότι μετά γυναικός ελάλει· ουδείς μεν τοι είπε, τί ζητείς ή τί λαλείς μετ' αυτής; αφήκεν ουν την υδρίαν αυτής η γυνή και απήλθεν εις την πόλιν» (Ιωάν. δ’, 25-28). Τί παράξενο σκηνικό! Τί περίεργη

αλληλουχία σκηνών και γεγονότων! Ο Κύριος στέκεται στο κέντρο μόνος Του, ακίνητος, όπως η αιωνιότητα. Η γυναίκα προκλήθηκε από τα πνευματικά λόγια του Κυρίου Ιησού και ξαφνικά θυμήθηκε τον αναμενόμενο Μεσσία, που τον περίμεναν κι οι Σαμαρείτες όπως ακριβώς οι Ιουδαίοι. Όταν έλθη εκείνος, αναγγελεί ημίν πάντα, είπε η γυναίκα. Για εκείνην, όπως και για όλους τους άλλους, η ιδέα του Μεσσία ήταν κάτι μακρινό, κάτι που βρισκόταν πιο μακριά κι από τη γραμμή του ορίζοντα. Κι ένιωσε μεγάλη έκπληξη όταν ο Κύριος της αποκάλυψε πως Εκείνος ήταν ο αναμενόμενος Μεσσίας. Εγώ ειμί ο λαλών σοι. Η γυναίκα έμεινε άφωνη από θαυμασμό, δεν του απάντησε. Κι εκείνη την ώρα έφτασαν οι απόστολοι από την πόλη και θαύμασαν που είδαν τον Κύριο να μιλάει με μια γυναίκα και μάλιστα άπιστη, Σαμαρείτιδα. Κι έμειναν άφωνοι κι εκείνοι.
Η γυναίκα δεν ήξερε τι άλλο να ρωτήσει ή να πει. Παράτησε τη στάμνα της εκεί κι έτρεξε στην πόλη. Ήθελε το συντομότερο ν' αναγγείλει αυτό που ανακάλυψε. Αυτή ήταν μια πολύ εκφραστική σκηνή, πιο εύγλωττη απ' όλα τα λόγια του κόσμου. Η γυναίκα έτρεξε, έφτασε στην πόλη και μίλησε σε όλους για τον παράξενο άνθρωπο που γνώρισε στο πηγάδι. «Μήτι ούτος εστίν ο Χριστός;». Δεν τολμάει να πει πως «Αυτός είναι ο Χριστός», μ' όλο που είχε αποκτήσει εμπειρία της σπάνιας πνευματικής σοφίας Του. Έτσι, σα να διστάζει γι' αυτό που θέλει να πει, ρωτάει: Μήτι ούτος εστίν ο Χριστός; Είναι σα να ήθελε να πει: Είμαι μια ξένη γυναίκα και δεν μπορώ να είμαι σίγουρη γι' αυτό· εσείς είστε άντρες κι οπωσδήποτε πιο προσεχτικοί και πιο λογικοί από μένα. Γι' αυτό «έρχου και ίδε». Έτσι η γυναίκα, τόσο με την επιτηδειότητά της όσο και με τη μετριοφροσύνη της, κατόρθωσε να τραβήξει την προσοχή όλων των κατοίκων της Συχάρ, που «εξήλθον ουν εκ της πόλεως και ήρχοντο προς αυτόν».
Μόλις έφυγε η γυναίκα ξεκίνησε μια συζήτηση ανάμεσα στο Διδάσκαλο και τους μαθητές Του. «Ηρώτων αυτόν οι μαθηταί λέγοντες· ραββί, φάγε». Είχαν αγοράσει τρόφιμα στην πόλη και του έφεραν να φάει. Κι ο δάσκαλός τους σίγουρα πεινούσε. Αντί να φάει όμως, συνέχισε τη θεϊκή αποστολή Του, για την όποια ήρθε στον κόσμο. Δεν έδωσε προσοχή στη σωματική πείνα. Ήταν πολύ σπουδαία στιγμή και δεν ήθελε να περάσει ανεκμετάλλευτη. Δε θ' αντάλλαζε με τίποτα την ανάγκη της ψυχής για λίγο φαγητό. Έτσι απάντησε στους μαθητές Του:

«Εγώ βρώσιν έχω φαγείν, ην υμείς ουκ οίδατε. έλεγον ουν οι μαθηταί προς αλλήλους· μή τις ήνεγκεν αυτώ φαγείν;» (Ιωάν. δ’, 32-33). Ο Κύριος τους μιλούσε για πνευματική τροφή κι οι μαθητές Του για σωματική. Η ίδια περίπου σκηνή είχε γίνει και νωρίτερα, όταν ο Κύριος μιλούσε στη γυναίκα για πνευματικό νερό και κείνη έλεγε για το νερό του πηγαδιού. Τώρα Εκείνος μιλούσε για πνευματική τροφή κι οι μαθητές Του σκέφτονταν τη σωματική.
«Λέγει αυτοίς ο Ιησούς· εμόν βρώμά εστίν ίνα ποιώ το θέλημα του πέμψαντός με και τελειώσω αυτού το έργον» (Ιωάν. δ’, 34). Το θέλημα του Πατέρα είναι και του Υιού θέλημα, αφού ο Πατέρας κι ο Υιός μοιράζονται την ίδια ύπαρξη. Πώς λοιπόν τώρα ο Κύριος τους έλεγε για το θέλημα του Πατέρα κι όχι για το δικό Του; Γιατί μιλούσε

για το έργο του Πατέρα κι όχι για το δικό Του; Δεν είναι το ίδιο πράγμα το θέλημα του Πατέρα και το δικό Του; Δεν έχουν το ίδιο θέλημα; Δεν έχουν το ίδιο έργο; Ναι, το ίδιο έχουν. Κατονομάζει όμως το θέλημα από το οποίο καθοδηγείται: του Πατέρα Του· το έργο που έχει να εκτελέσει: του Πατέρα Του. Κι αυτά για χάρη μας. Για να διδάξει σ' έμας τους ανυπάκουους και υπερήφανους την υπακοή και την ταπείνωση.

Προσέξτε όμως πόσο ευχάριστο είναι στον Κύριο το θέλημα του Πατέρα Του! Δεν το βλέπει σαν καθήκον, αλλά σαν τροφή! Εμόν βρώμά εστιν ίνα ποιώ το θέλημα του πέμψαντός με, του Πατέρα μου. Τι θεϊκό παράδειγμα, τι ευγενικός έλεγχος σε όλους εμάς, που όλη μέρα μιλάμε για το καθήκον μας, λες και πρόκειται για βάρος. Αν πράγματι κοιτάξουμε τον Κύριο και την τήρηση του θελήματός Του από τη μια μεριά και το βαρύ καθήκον Του προς τους ανθρώπους από την άλλη, πρέπει να παραδεχτούμε λογικά πως κανένας στον κόσμο δεν μπορεί να κάνει το θέλημα του Θεού, αν δεν το δέχεται τόσο ευχάριστα, όπως την καθημερινή τροφή Του. Αυτό είναι που λέει ο Κύριος: πως κάνει το θέλημα του Πατέρα Του, όχι το δικό Του, όπως λέει και σ' ένα άλλο σημείο: «καταβέβηκα εκ του ουρανού ουχ ίνα ποιώ το θέλημα το εμόν, αλλά το θέλημα του πέμψαντός με» (Ιωάν. στ’, 38). Αυτό δε σημαίνει πως ο Υιός είναι κατώτερος από τον Πατέρα. Δείχνει απλά τη μεγάλη αγάπη που τρέφει ο Υιός προς τον Πατέρα Του.

Ο ίδιος ευαγγελιστής αναφέρει επίσης πως ο Πατέρας ακούει πάντα τον Υιό. «Εγώ δε ήδειν ότι πάντοτέ μου ακούεις» (Ιωάν. ια’, 42). Η τέλεια υπακοή του Πατέρα ανταποκρίνεται έτσι στην τέλεια υπακοή του Υιού, και η τέλεια υπακοή του Αγίου Πνεύματος ανταποκρίνεται στην τέλεια υπακοή του Πατέρα και του Υιού. Κι η τέλεια υπακοή κυριαρχεί σε ενότητα με την τέλεια αγάπη. Γι' αυτό και η αληθινή τροφή του Υιού είναι να κάνει το θέλημα του Πατέρα. Αληθινή τροφή του Πατέρα είναι να κάνει το θέλημα του Υιού. Κι αληθινή τροφή του Αγίου Πνεύματος είναι να κάνει το θέλημα του Πατέρα και του Υιού.

«Ουχ υμείς λέγετε ότι έτι τετράμηνός εστι και ο θερισμός έρχεται; ιδού λέγω υμίν, επάρατε τους οφθαλμούς υμών και θεάσασθε τας χώρας, ότι λευκαί εισι προς θερισμόν ήδη» (Ιωάν. δ’, 35). Λίγο νωρίτερα ο Κύριος μιλούσε στους μαθητές Του για πνευματική τροφή, τώρα τους λέει για πνευματικό θερισμό. Ο πνευματικός θερισμός είναι κοντά, φαίνεται, όπως φαίνεται και ο επίγειος θερισμός. Όταν τα στάχυα γίνονται κίτρινα ή λευκά, όλοι ξέρουν πως ο θερισμός πλησιάζει. Όταν πλήθη ανθρώπων έρχονται κοντά στο Χριστό, είναι φανερό πως ο πνευματικός καρπός έχει ωριμάσει.

Όταν οι Σαμαρείτες άκουσαν για το Χριστό από τη Σαμαρείτιδα, δεν είπαν πως η γυναίκα αυτή τρελλάθηκε, αλλά παράτησαν τη δουλειά τους κι έτρεξαν όλοι μαζί να τον δουν. Επάρατε τους οφθαλμούς υμών και θεάσασθε, δείτε τα πλήθη των ανθρώπων που τρέχουν κοντά μας! Αυτός είναι ο αγρός του Θεού. Αυτή είναι η ώριμη

σοδειά που περιμένει τους θεριστές. Έτσι είναι. «Ο μεν θερισμός πολύς, οι δε εργάται ολίγοι» (Λουκ. ι’, 2). Εσείς είστε οι θεριστές του αγρού του Θεού. Γιατί μου προσφέρετε υλική, πρόσκαιρη τροφή, όταν υπάρχει μπροστά μας τόσο πλούσιος κι υπέροχος θερισμός; Όταν ο νοικοκύρης βλέπει μπροστά του τέτοιο θερισμό, δεν ξεχνάει να φάει από τη χαρά του; Κι όταν βρεθεί μπροστά σε τέτοια θαυμάσια θέα, δεν τρέχει αμέσως να θερίσει τη σοδειά του και να την μαζέψει στις αποθήκες όσο γίνεται πιο γρήγορα, προτού την καταστρέψει η καταιγίδα; Γι' αυτό μη φροντίζετε υπερβολικά για την τροφή σας ή για τον εαυτό σας ή για Μένα. Τρέξτε γρήγορα στο θερισμό για να μη χάσετε το μισθό σας.

«Και ο θερίζων μισθόν λαμβάνει και συνάγει καρπόν εις ζωήν αιώνιον, ίνα και ο σπείρων ομού χαίρη και ο θερίζων. εν γαρ τούτω ο λόγος εστίν ο αληθινός, ότι άλλος εστίν ο σπείρων και άλλος ο θερίζων. εγώ απέστειλα υμάς θερίζειν ο ουχ υμείς κεκοπιάκατε· άλλοι κεκοπιάκασι, και υμείς εις τον κόπον αυτού εισεληλύθατε» (Ιωάν. δ’, 36-38).

Στον απέραντο αγρό του Θεού, πολλές φορές δεν προλαβαίνουν οι ίδιοι εργάτες και να σπείρουν και να θερίσουν, επειδή οι μέρες του ανθρώπου είναι μετρημένες. Μερικοί άνθρωποι σπέρνουν και πεθαίνουν προτού προλάβουν να δουν τον καρπό του κόπου τους. Μετά γεννιούνται άλλοι, όταν ο καρπός που έσπειραν μεγάλωσε, ωρίμασε κι έγινε κίτρινος για θερισμό. Κι έτσι αυτοί γίνονται θεριστές και μαζεύουν τον ώριμο καρπό που δεν έσπειραν.

Ο αγρός του Θεού στη γη έχει σπαρεί από την αρχή με ζωή. Σποριάδες ήταν οι προπάτορές μας, οι άνθρωποι του Θεού, προφήτες και δίκαιοι, κυρίως οι προφήτες. Εκείνοι έσπειραν, μα δεν είδαν τον καρπό ν' αυξάνει και να ωριμάζει. Έζησαν όλοι με πίστη και πέθαναν με πίστη, χωρίς να δουν τους καρπούς της επαγγελίας. Τους είδαν μόνο από μακριά, με την πνευματική τους όραση (βλ. Εβρ. ια’,13).

Ο Κύριος Ιησούς είπε κάποτε στους μαθητές Του: «Πολλοί προφήται και δίκαιοι επεθύμησαν ιδείν α βλέπετε, και ουκ είδον» (Ματθ. ιγ’, 17). Οι σποριάδες δε βλέπουν εκείνα που βλέπουν οι θεριστές: τον καρπό και το θερισμό. Κι οι δυό τους όμως θα λάβουν μισθό για τον κόπο τους, γιατί κι οι δυό τους είναι εργάτες στον αγρό του Θεού, ίνα και ο σπείρων ομού χαίρη και ο θερίζων.

Ο Κύριος επαινεί τους κόπους και τους αγώνες των προφητών και των δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης, ταυτόχρονα όμως ενθαρρύνει τους αποστόλους στον αγώνα του θερισμού τους. Είναι σα νά 'θελε να πει: Αυτοί έκαναν μεγαλύτερους αγώνες από σας, γιατί είναι πιο δύσκολο και πιο κουραστικό να σπέρνεις, χωρίς να βλέπεις τον καρπό στον αγρό σου, παρά να θερίζεις τον ώριμο καρπό. Εσείς μπήκατε στο δικό τους κόπο. Εκείνοι αγωνίστηκαν και πέθαναν σαν μισθωτοί και δούλοι, χωρίς να δουν στο μεταξύ τον Κύριο του αγρού. Εσείς έχετε τον Κύριο ανάμεσά σας,

εργάζεστε σαν γιοί, όχι σαν μισθωτοί ή δούλοι. Στην ουσία ο ίδιος ο Κύριος εργάζεται, εσείς είστε οι συν-εργάτες Του. Γι' αυτό ευφρανθείτε και σπεύσετε με χαρά να θερίσετε τον ώριμο καρπό.

«Εκ δε της πόλεως εκείνης πολλοί επίστευσαν εις αυτόν των Σαμαρειτών δια τον λόγον της γυναικός, μαρτυρούσης ότι είπέ μοι πάντα όσα εποίησα» (Ιωάν. δ’, 39). Δέστε πόσο ώριμος είναι ο καρπός! Δέστε πόσο πλούσιος είναι ο θερισμός! Η διψασμένη γη ρούφηξε γρήγορα το νερό. Πολλοί Σαμαρείτες πίστεψαν στο Χριστό ακόμα και προτού τον δουν, μόνο με τα λόγια που άκουσαν από τη γυναίκα. Η Σαμαρείτιδα δεν ήταν απόστολος, ούτε κι έκανε κάποιο θαύμα. Αντίθετα μάλιστα, ήταν μια γυναίκα αμαρτωλή. Κι έτσι όμως τα λόγια της είχαν πλούσιο θερισμό ανάμεσα σ' αυτούς τους ειδωλολάτρες. Τί ντροπή, τί αμηχανία για τους Ιουδαίους, τον Εκλεκτό Λαό! Εκείνοι άκουσαν από το στόμα Του όλα τα δυνατά λόγια, μα παράμειναν κουφοί και τυφλοί, αμετανόητοι και σκληρόκαρδοι! Η Σαμαρείτιδα δεν κράτησε για τον εαυτό της τα καλά λόγια που άκουσε από τον Κύριο. Έτρεξε αμέσως να τα μεταδώσει και στους άλλους, γι' αυτό και της αξίζει κάθε έπαινος. Είναι σαν τη γυναίκα που βρήκε τη χαμένη δραχμή κι αμέσως φώναξε τις γειτόνισσές της λέγοντας: «Συγχάρητέ μοι, ότι εύρον την δραχμήν ην απώλεσα» (Λουκ. ιε’, 9).

«Ως ουν ήλθον προς αυτόν οι Σαμαρείται, ηρώτων αυτόν μείναι παρ' αυτοίς· και έμεινεν εκεί δύο ημέρας. και πολλώ πλείους επίστευσαν δια τον λόγον αυτού» (Ιωάν. δ’, 40-41). Οι Ναζαρηνοί ζητούσαν να τον γκρεμίσουν από το χείλος του όρους (βλ. Λουκ. δ’, 29), δια τον λόγον αυτού. Οι Γαδαρηνοί του ζήτησαν να τους αφήσει και να φύγει μακριά (Λουκ. η’, 37). Αυτοί εδώ οι Σαμαρείτες όμως του ζήτησαν να μείνει μαζί τους, ηρώτων αυτόν μείναι παρ αυτοίς. Ο Κύριος ανταποκρίθηκε στο αίτημά τους κι έμεινε μαζί τους δυο μέρες. Κι ο θερισμός ήταν πραγματικά μεγάλος, πλούσιος, τόσο για εκείνους που τον πίστεψαν από τα λόγια που άκουσαν από τη γυναίκα, όσο και για εκείνους που πίστεψαν άμεσα στα δικά Του λόγια.

Στη συνέχεια έλεγαν στη γυναίκα: «ουκέτι δια την σην λαλιάν πιστεύομεν· αυτοί γαρ ακηκόαμεν, και οίδαμεν ότι ούτός εστιν αληθώς ο σωτήρ του κόσμου ο Χριστός» (Ιωάν. δ’, 42). Δε μας είναι γνωστά όσα είπε ο Κύριος τις δυο αυτές μέρες στους πνευματικά πεινασμένους και διψασμένους ανθρώπους. Δε γράφτηκε τίποτα γι' αυτά. Δεν υπάρχει αμφιβολία όμως πως τα λόγια Του είναι ύδωρ ζων, που όταν το πίνει ο άνθρωπος δεν ξαναδιψάει ποτέ πια. Αυτό φαίνεται πρώτο από το μεγάλο πλήθος εκείνων που πίστεψαν στον Κύριο και δεύτερο από την ορθή ομολογία της πίστης τους: ούτός εστιν αληθώς ο σωτήρ του κόσμου, ο Χριστός.

Ανάμεσα στους πολλούς θεούς που πίστευαν οι Σαμαρείτες, μέσα τους διατηρούσαν και κάποια πίστη στο Θεό του Ισραήλ. Και κρατούσαν την πίστη αυτή όχι επειδή γνώριζαν το Θεό αυτό, αλλ' από σεβασμό στον Ισραήλ (Ιακώβ), που κάποτε είχε ζήσει ανάμεσά τους. Γι' αυτό κι η Σαμαρείτιδα μίλησε για τον «πατέρα μας Ιακώβ» (Ιωάν,

δ’, 13). Οι Σαμαρείτες σίγουρα θα είχαν ακούσει την προφητεία για το άστρο που θ' ανατείλει από τον Ιακώβ («ανατελεί άστρον εξ Ιακώβ», Αριθμοί, κδ’, 17). Όταν ο βασιλιάς των Μωαβιτών Μπαλάκ ξεκίνησε πόλεμο εναντίον των Ισραηλιτών, κάλεσε τον προφήτη Βαλαάμ ν' ανακοινώσει νίκη εναντίον του Ισραήλ, για να ενθαρρύνει το στρατό του. Ο Μπαλάκ υποσχέθηκε στο Βαλαάμ να του δώσει μεγάλα δώρα για τις υπηρεσίες του κι ο Βαλαάμ πήγε στο στρατόπεδο του βασιλιά. Όταν όμως προσπάθησε να κάνει τα μαγικά του και να προφητεύσει αυτά που ήθελε ο Μπαλάκ, ξαφνικά τον επισκέφτηκε το Πνεύμα του Θεού κι άρχισε να προφητεύει όχι αυτά που ήθελε ο Μπαλάκ, αλλ' εκείνα που ήθελε ο Θεός. «Ως καλοί οι οίκοί σου Ιακώβ, αι σκηναί σου Ισραήλ». Όταν ο Μπαλάκ άκουσε τα λόγια αυτά επιτίμησε τον Βαλαάμ, εκείνος όμως δεν πτοήθηκε και συνέχισε: «Φησί Βαλαάμ, υιός Βεώρ, φησίν ο άνθρωπος ο αληθινώς ορών, φησίν ακούων λόγια ισχυρού, όστις όρασιν Θεού είδεν εν ύπνω, αποκεκαλυμμένοι οι οφθαλμοί αυτού... ανατελεί άστρον εξ Ιακώβ, αναστήσεται άνθρωπος εξ Ισραήλ» (Αριθ. κδ’). Και να που εμφανίστηκε Εκείνος που προείδε ο Βαλαάμ από παλιά. Το άστρο έλαμψε από τη φυλή του Ιακώβ κι ήταν λαμπρότερο από τον ήλιο, πιο όμορφο από το καλλίτερο όνειρο. Κι οι Σαμαρείτες το είδαν και χάρηκαν. Το είδαν και πίστεψαν. Ήπιαν μέχρι κορεσμού το ύδωρ το ζων κι έζησαν στον αιώνα.

Ο Σωτήρας μας Χριστός δεν έδωσε το ζων ύδωρ μόνο στους Σαμαρείτες και τους Ιουδαίους. Το έδωσε κι εξακολουθεί να το δίνει μέχρι σήμερα σε κάθε άνθρωπο που έχει επίγνωση της πνευματικής του δίψας στην έρημο αυτής της ζωής. Κάποτε ο Κύριος στάθηκε στην Ιερουσαλήμ «και έκραξε λέγων· εάν τις διψά, ερχέσθω πρός με και πινέτω» (Ιωάν. ζ’, 37). Πρόσεξε πως το αναφέρει ο ευαγγελιστής: έκραξε. Ο Καλός Ποιμήν δεν ψιθυρίζει. Φωνάζει, κράζει το ποίμνιό Του, το καλεί στο νερό. Από την αγάπη Του για το ανθρώπινο γένος ο Χριστός στέκεται στη μέση της ερήμου αυτού του κόσμου και κράζει σ' όλους τους ταξιδιώτες που είναι εξαντλημένοι από τη δίψα. Ευλογημένοι είναι όσοι ακούνε τη φωνή Του και τον πλησιάζουν με πίστη.**Ο Χριστός δε θα τους ρωτήσει ούτε ποια γλώσσα μιλάνε ούτε σε ποιο έθνος ανήκουν. Ούτε την ηλικία τους θέλει να μάθει ούτε αν είναι πλούσιοι ή φτωχοί.** Θα δώσει σε όλους ύδωρ ζων για να τους ενισχύσει και να τους αναζωογονήσει, να τους ανανεώσει και να τους αναγεννήσει, να τους υιοθετήσει, να τους βγάλει από το πύρινο καμίνι αυτού του κόσμου και να τους οδηγήσει στη γη της επαγγελίας.

Πόσο υπέροχο είσαι, ύδωρ ζων! Γλυκύτατε Σωτήρα μας, δροσερή, κρυστάλλινη κι ανανεωτική πηγή, πόσο πλούσιος και ζωοποιός είσαι! Πνεύμα Αγιο, Παράκλητε, προσάγαγε στον Κύριο Ιησού όλους εκείνους που οι ψυχές τους διψούν για την αιώνια ζωή και κραυγάζουν: «Η ψυχή μου διψά για το Θεό, για το Ζώντα Θεό!»

Δόξα και ύμνος σε Σένα, Κύριε Ιησού, μαζί με τον Πατέρα και το Αγιο Πνεύμα, την ομοούσια και αδιαίρετη Τριάδα, τώρα και πάντα και στους αιώνες των αιώνων.

Αμήν!

(Απόσπασμα από το βιβλίο «ΟΜΙΛΙΕΣ Γ': ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΗΜΕΡΑ – Από την Κυριακή του Πάσχα ως την Πεντηκοστή» Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς, Μετάφραση – Επιμέλεια ΠΕΤΡΟΥ ΜΠΟΤΣΗ – 2011)

Συνιστούμε ανεπιφύλακτα στους επισκέπτες της ιστοσελίδος μας το εξαιρετικό βιβλίο με τις ομιλίες του Αγ. Νικολάου Βελιμίροβιτς:

